

SLOVENEK

»SLOVENEK« velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Zatnosnost celoletno K 420—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

Inserati:
Enostopna pettivrsta (58 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izjaha vsak dan izvzemli ponedeljka in dneva po prazniku ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. C/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

Preustroj šolstva v Sloveniji.

(Piše bivši poverjenik dr. Verstovšek.)

Učiteljska.

Pred prevratom so bila v Sloveniji sledeča učiteljska: A. slovensko: nobeno. — B. utrakvistična: 1. državno moško učiteljske v Ljubljani. — 2. Državno žensko učiteljske v Ljubljani (isto ravnateljstvo za oba zavoda). — 3. Zasebno žensko učiteljske uršulink v Ljubljani (dva letnika). — 4. Zasebno žensko učiteljske uršulink v Škofji Loki (dva letnika). — C. Nemška: 1. Državno moško učiteljske v Mariboru. — 2. Deželno žensko učiteljske v Mariboru. — 3. Zasebno žensko učiteljske šolskih sester v Mariboru. — 4. Zasebno učiteljske nemškega šolskega kuratorija v Ljubljani.

Na utrakvističnem državnem moškem učiteljskem v Ljubljani se je poučevala blizu polovica predmetov z nemškim učnim jezikom, na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani in na zasebnih ženskih učiteljskih uršulink v Ljubljani in Škofji Loki dobra polovica.

Na državnem moškem, dežel. ženskem in zasebnem ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru se je učila slovensčina kot obvezni predmet za Slovence, kot neobvezni predmet za Nemce. Zrelost izpit se se vršili samo nemškem jeziku, zrelost pa se je priznavala kandidatom tudi za pouk v slovenskih ljudskih šolah.

Državni moški učiteljski v Ljubljani in v Mariboru, drž. žensko učiteljske v Ljubljani, zasebna ženska učiteljska uršulink v Ljubljani, v Škofji Loki ter šolskih sester v Mariboru so se preosnovala v popolnoma slovenske zavode. Pouk slovensčine se je razširil v vseh letnikih od tri na štiri tedenske ure (nov učni načrt), razen tega se je uvedel v vseh letnikih obvezen pouk srbshrvščine po eno tedensko uro, namesto avstrijskega domoznanstva se je uvedlo domoznanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (tudi pri zrelostnih izpitih). Pouk nemščine se je skrčil od štirih ur na tri tedenske ure.

Pri zrelostnih in usposobljenih izpitih za iste s slovenskim učnim jezikom se je odpravila nemščina kot izpraševalni predmet. Pri zrelostnih in usposobljenih izpitih za šole z nemškim učnim jezikom se je uvedla kot obvezen predmet metodika slov. jezikovnega pouka za inorodce, ki se poučuje kot prosti predmet.

Od drž. moškega učiteljskega v Mariboru so se odcepile nemške vzporednice ter priklopile drž. ženskemu učiteljskem v Mariboru; zadnji zavod, namreč nemški, in nemške moške vzporednice so se leta 1919. razpusile.

V šolskem letu 1920/21 je šolsko oblastvo zopet otvorilo drž. žensko učiteljske v Mariboru kot slovenski zavod, in sicer začasno le prvi razred; 2. deklški letnik je kot vzporednica priklopljen drž. moškemu učiteljskem, kjer se tudi poučuje gojenke 3. in 4. letnika skupno z gojenci.

Pregled srednjih šol:

- a) državne:
hum. gimnazije 4. (Ljubljana I, Kranj, Maribor, Murska Sobota);
realne gimnazije 6. (Ljubljana II; Ljubljana: z nemškim učnim jezikom, Novo mesto, Kočevje, Celje, Ptuj);
realke 2. (Ljubljana, Maribor);
- b) zasebne:
gimnazije 2. (št. Vid nad Ljubljano, škofovski zavodi; frančiškanska gimnazija v Kamniku.)

II. Učiteljska.

- a) državna 4. (Ljubljana: 1 moško in 1 žensko; Maribor: 1 moško in 1 žensko);
- b) zasebna 3. (Škofja Loka: 1 žensko v uršulinskem samostanu; Maribor: 1 žensko v samostanu šolskih sester; Ljubljana: 1 žensko v uršulinskem samostanu.)

Smelo trdim, da je bila največja sreča za bodočnost slovenskega naroda, da je šolska uprava takoj po prevratu še tako rekoč v revolucionarni dobi z vso energijo izvršila preustrojitev šolstva v narodno šolstvo, ki je bilo poprej pod nemškim re-

žimom prikrojeno edinemu namenu, širiti med slovenskim narodom germanizacijo. Sedaj bi to ne šlo več tako gladko, o tem smo vsi prepričani.

Kdor pozna le količkaj šolstvo, ve tudi dobro, koliko truda in požrtvovalnosti stane organizacija in preustrojitev šolstva v taki meri. Pravični sodnik naj sam presoja o čitek mojih političnih nasprotnikov, ki trdijo, da sem bil »nesreča« za šolstvo v Sloveniji. Delo samo in stanje šolstva po tej kratki dobi zavračata te gnusne napade na mojo osebo in na osebe, ki so delovale z menoj.

Če si vzbujam spomine, zlasti na prvo leto svojega delovanja, ko sem prebedel cele noči s snovanjem novih načrtov, s študijami in premišljevanjem raznih šolskih zadev in primerjam uspehe tega dela s priznanjem, katerega žanjem sedaj od merodajnih krogov in političnih nasprotnikov, proklinjam usodo, da me je postavila na to odgovorno mesto. Tolažim se le s tem, da imam mirno zavest, da sem storil v polni meri svojo dolžnost nasproti narodu in nasproti državi.

Očita se mi tudi, da sem zbral okrog sebe na vodilna mesta šolske uprave le svoje prijatelje. Ponosen sem na tovariše, ki so delovali z vso požrtvovalnostjo z menoj vred noč in dan, ne ozirajo se na svoje družine in družinske razmere. Naporno delo vseh teh pomočnikov nas je zares zbralo v iskreno prijateljstvo in reči moram, da ni bil niti eden izmed uradnikov, naj si bode v poverjeništvu ali v višjem šolskem svetu ali na drugih vodilnih mestih šolske uprave, ki bi ne bil storil svoje dolžnosti. Le na ta način je bilo mogoče s temi prijatelji izvršiti težavno nalogo. Zato tudi odločno zavračam vsak napad na bivše moje uradnike.

Nevarne nemške nakane.

Iz prijateljevega pisma povzamem ponoven dokaz, s kakšno žilavo vztrajnostjo deluje koroško nemštvo za organizacijo, ki naj v doglednem času absorbira ondotno Slovenstvo. Pismo pravi: »Spomniti Vas moram na delavnost »Kärntnerlandmannschaft«, ki zdaj povsod po Korotanu ustanavlja svoje podružnice, da vlije v srca koroškega ljudstva pravo ljubezen do »nedeljene domovine«. »Kärntner Landsmannschaft« naj bo velika koroška trdnjava proti vsemu tujemu, ali bolje, proti jugoslovanskemu vplivu. Tako je govoril Franzlerherber v Paternionu. Ne pustite dela tega društva izpred oči!

Pretekli ponedeljek je napadel v Celovcu mene in dva vseučilišnika, ki študirata v Zagrebu, na javnem trgu pred Koroško banko nek gospod s psovko: »Ihr jugoslawischen Hunde.« Tako so Koroški Slovenci, zlasti oni, kiso delovali za Jugoslavijo v plebiscitni dobi, sedaj brez vsake pravice. Kje je varstvom narodnih manjšin? — Kakor sem slišal, bo spomladi najbrž na Gosposvetskem polju velika ljudska manifestacija za priklopitev k Nemčiji.

V umetniškem domu je sedaj propagandna razstava »Heimatsdienst«. Jako poučljivo! Gospod, ki je tudi pri preje omenjenem društvu merodajen, mi je dejal odkritosrčno: S takimi sredstvi nismo dobili plebiscita. Koroško smo rešili z oblekami, s čevlji in z denarjem. Ta gospod mi je tudi pravil, da za nas (Korošce) glasovanje še dolgo ni končano. Dejal je: Mi delamo sedaj z vso močjo za glasovanje v Mežiški dolini in na Štajerskem. Povsod imamo svoje ljudi; (podružnice Heimatsdienst so tudi na Štajerskem), in tudi tam bomo zmagali! — S pomočjo »Zveze narodov bomo prišli do glasovanja.«

Tako pismo. Dvoje momentov v tem poročilu je brez dvoma za nas tako važnih, da jih je treba prav resno vpoštevati. Prvič razvidimo, da se ideja o združitvi z Nemčijo vztrajno propagira tako da ni izključeno, da se v doglednem času uresniči. Kaj pravi k temu Belgrad? Ali se zaveda resnosti položaja zlasti z ozirom na razne izjave vodilnih nemških in avstrijskih politikov od Fehrenbacha do dr. Lemiša in Schumyja, po kojih hoče dobiti Nemčija — recte Nemštvo nele izhod do Adrije, ampak tudi odprto pot na vzhod po Donavi, ki teče tik ob pregovih Belgrada.

Da je vse Nemštvo s polno paro na delu za priklopitev Avstrije k Nemčiji je ravno tako gotovo, kakor je gotovo tudi, da stremlja vsa nemška javnost s svojo v vsakem oziru izborni organizacijo za tem ter tudi resnično dela za to, da ne glede na mirovno pogodbo pridobi za Avstrijo že Jugoslaviji prisojene dele Koroške in morda celo Štajerske.

Ali naj se to tako očito delovanje Nemcev omalovažuje? Po mojem nemerodajnem mnenju bi bila to vendar — le lahko usodna napaka. To stoji, da so Nemci razpredli svojo organizatorično mrežo podružnic »Heimatsdienst« in »Landsmannschaft« že v naši državi precej daleč od obmejnih, še zelo nemčurskih krajev. Ali naj gleda Belgrad to rovarjenje s prekrižanimi rokami in z zavezanimi očmi? — Ali ne smatra za najnujnejše in najpotrebnejše, da ustvari na najvažnejši in najbolj ogroženi severni meji mogočena jez proti tujim valovom? Mi svarimo, opozarjamo in kličemo: Belgrad vstani! Se je čas, da se prepreči kako morda nepričakovano in neprijetno presenečenje. In pa, če bo naša diplomacija sposobna ter močna, morda vendar ni izključeno upanje, da dobimo na severu mejo, ki bo v stanu uspešno ščititi državo pred vsenemško prodiralno nakano. — F. K.—n.

Narodni mučenik Klekl še vedno — v ječi.

Pred enim mesecem je vlada naznanila, da je župnik Jožef Klekl ml. iz Prekmurja od ogrskega sodišča oproščen. Pričakovati je torej bilo, da pride g. Klekl v svojo domovino. Toda temu ni tako. Župnik Klekl je še vedno v ječi, ogrska vlada ga neče odpustiti kljub temu, da je že tri četrt leta po nedolžnem zaprt. Kakor znano, je bil ujet lanskega leta zgodaj spomladi, ko je prestopil demarkacijsko črto. Del njegove župnije je onkraj demarkacijske črte; zato se je smatral za upravičenega, da obišče svoje župljane. Raditega ga ogrsko sodišče tudi ni sodilo, ampak radi tega, ker je bil med vojsko urednik prekmurskih »Novin«, ko je bil sedanjí poslanec Klekl bolan.

A tudi to je le pretveza. Ogrska vlada ga ne izpusti enostavno radi tega, ker se boji, da bi g. Klekl doma delal za jugoslovansko državno idejo in bi zlasti pri razmejitveni komisiji imel važno besedo kot poznavatelj obmejnih razmer. Dasi je to stališče ogrske vlade neodpustno, je vendar razumljivo. Neodpustno in nerazumljivo pa je od našega zunanjega ministristva, da pusti tega narodnega mučenika tako dolgo v ječi. Madžarski grofje prihajajo nemoteno v svoje graščine v Prekmurje, nihče jim ne skrivi lasu. Zunanjemu ministru ni treba drugega storiti, kakor da naroči prekmurski žandarmeriji, naj zapre par madžarskih grofov v Prekmurju. Za enega grofa bo ogrska vlada takoj izpustila g. Klekla. Poslanec pozivamo, naj store v tem smislu odločen korak pri vladi. Kako si more naša vlada pridobiti avtoriteto pri prekmurskem prebivalstvu, če je tako odvisna od madžarske milosti? Kako se more v Prekmurju krepiti državna ideja, če ljudstvo vidi, da sme ogrska vlada brez uspešnega ugovora od naše vlade kaznovati in mučiti človeka radi slovenskega ali jugoslovanskega mišljenja!

Strahovlada v Bosni.

Listi so nedavno poročali, da so se v tuzlanskem okraju orožniki spopadli s komunističnimi kmeti, pri tem da je bilo več ljudi ustreljenih. Kdo bi si mislil, da je to gola laž, ki se je razširjala potom uradnega časnikarskega urada? Zdej nam hrvatski listi odkrivajo celo zadevo, ki je v globoko sramoto naši državi.

V Tuzli je okrožni predstojnik neki Grudič, ki neusmiljeno preganja katoličane in muslimane. Mož je bil na Krfu za policajca, vzdrževal tam pet beznic, zdej pa je največji politični uradnik v Tuzli, dasi ga je neki srbski minister sam označil kot »največjo smet«. Grudič je osnoval »narodno gardo«, prave arditke, ki nadomeščajo policijo in orožništvo, in izvršujejo na njegovo povelje areste. Sam zaslišuje aretirance, jih lastnoročno klofuta, po-

tem pa prepušča arditom, ki jih neusmiljeno obdelujejo.

Na dan katoliškega Božiča, torej pet dni preden je izšla vladna izjemna naredba proti komunistom, je Grudič dal v Tuzli vreči iz stanovanja nekoliko slovenskih rodbin. Ubogi ljudje so šli na selo in se tam nastanili pri kmetih. Grudič se je nato tako razsrdil, da je poslal orožnike, da te ljudi iz sel evakuirajo! Kdor ve, kako bosanski kmet spoštuje gostoljubnost, se ne bo čudil, da so se kmetje orožnikom uprli, vsled česar je prišlo do streljanja in je bilo nekoliko ljudi ubitih.

Najbolj pa so se odlikovali Grudičevi arditki, ki so v zaporih kmete tako obdelovali s puškinimi kopiti in bajoneti, da jih je pet umrlo, dvema pa so iztaknjene oči; veliko so jih odpeljali v bolnico.

Te grozote pa opisuje vladni časopisni urad tako kakor da bi se bila v tuzlanskem okraju odkrila komunistična zarota in — mirna Bosna! Pa to ni od danes; strahovlada se je v Bosni ustalila, odkar se je dežela priklopila državi. To se godi v deželi, ki je s 200.000 glasovi proti 10.000 izbrala proticentralistično muslimansko večino.

Po zunanjem svetu.

Vprašanje reparacij.

Dne 31. decembra 1920 je francoska vlada stavila na nemško vlado vprašanje, zakaj ne začenja z vplačevanjem vojne odškodnine, izročitvijo zahtevanega kontingenta dajatev in uničenjem vojnega materiala, ki se ima še uničiti. Nemška vlada je 3. januarja t. l. odgovorila, da Nemčija z ozirom na svoj gospodarski položaj fizično ni v stanu zadostiti zahtevam verzajskega miru. Dočim nemška javnost opozarja, da bi izpolnitev tega miru stalo Nemčijo letos 41 milijard, kar bi Nemčijo poglano naravnost v obupen položaj, menijo francoski listi, da je to le izgovor monarhističnih krogov v Nemčiji, ki se pripravljajo na maščevanje.

V Angliji gledajo na celo zadevo nekoliko drugače. Anglijo začenja skrbeti boljševiška propaganda v Aziji. Zato izražajo nekateri angleški krogi bojazen, kaj bi se zgodilo, ako bi se Nemčija popolnoma oslabila. Ti krogi mislijo, naj bi se Nemčija uporabila kot stena proti boljševiški navalu na zapad, iz česar bi seveda sledilo, da se Nemčija ne sme gospodarsko in vojaško uničiti, narobe, se mora še okrepiti.

Francoski listi, ki se Nemčije boje kot vrag križa, nočejo o tem nič slišati in menijo, da je Nemčija vedno v stanu odvrniti boljševiško nevarnost, tudi če bi boljševiki pogazili Poljsko. Zavezniske zahteve ne gredo predaleč, vsako popuščanje bi le ojačilo monarhistično strujo v Nemčiji, ki je jako močna in se opira na velik del prebivalstva. Zavezniki se morajo naslanjati na demokratske kroge v Nemčiji, ki so potlačili monarhistični puč in bi potlačili tudi boljševizem. Ti krogi bodo tudi v stanu Nemčijo gospodarsko dvigniti, ne da bi bilo treba revidirati verzajske pogodbe.

Ker se zdaj zbere konferenca poslaničnikov, ki se bo bavila ravno s tem vprašanjem, bomo kmalu videli, katero stališče bo zmagalo.

Monarhistična zarota.

»Times« objavlja serijo člankov, ki razkrivajo veliko zaroto monarhistov v Srednji Evropi. Središče te zarote sta nemški general Ludendorff in general Horty v Budimpešti. Junija lanskega leta sta ta dva skupaj z ruskim generalom Biskupskim, ki je prišel v Budimpešto, izdelala načrt, kako bi spomladi leta 1921. udarili. Puč bi bil imel istočasno izbruhniti v Nemčiji, v Avstriji, kamor bi bile vkorakale nemške in madžarske čete, na Češkem, kjer bi se bili imeli vzdigniti Nemci, v Ukrajini, Beli Rusiji, Bolgariji, Turčiji in na Irskem. Na Tirolskem in Solnograškem so bile pripravljene vojaške formacije takozvanega »Orgescha«. Socialistični politiki bi se bili takoj aretirali in ustrelili. Pozneje so načrt izpremenili tako, da so Belorusi dobili direktivo, da se pridružijo

boljševikom, da se tako porazi Poljska, kateri ne bi mogla potem pomagati ententi. Tudi Wrangel je bil o tem načrtu obveščen potem polkovnika Jakina. Polkovnik Bauer in Trebič pa sta se podala na Koroške, da stopita v stik z Italijani. Ta načrt se ni izvršil, ker se je precej doznal, vendar pa nemški generalni štab ne miruje kuje dalje več ali manj fantastične načrte, kako v ugodnem momentu udariti na entento.

Nacionalni kongres v Indiji.

Nedavno se je vršil indski nacionalni kongres, na katerem se je izreklo sočutje irskemu narodu, borečemu se za svojo neodvisnost. Člani kongresa so počastili spomin župana korskoga, Mac Swineya, ki je umrl kot mučenik za svobodo svojega naroda.

Druga resolucija se obrača proti poniženju indske valute in pozivlja indske trgovce, da razveljavijo svoje kontrakte z angleškimi tovarnami, dokler se bo poddrževal sedanji kurz.

Končno je kongres sklenil bojkotirati posest princa Connaughtskega v Indiji.

Tragedija ruskih beguncev.

»Petit Parisien« poroča o usodi 4800 ruskih beguncev iz Krima, ki jih je francoska vlada spravila v Bizerto. Če bi bila vlada preje vprašala bizertske oblasti, bi bila izvedela, da tam ni nobenega prostora za begunce. Tabor, v katerem so se svojčas nahajali srbski begunci, je že dve leti sem demoliran. Hoteli so vsi prenapolnjeni, drugih svobodnih poslopij ni. Vsa ruska flotila z begunci se ves čas nahaja v pristanišču v karanteni. Prehranjuje jih francoska mornarica, ki oskrbuje rusko brodogojstvo tudi z ogljem, ker mora ostati pod paro.

Decentralizacija Francije.

O načrtu decentralizacije francoske uprave, ki se uveljavi v doglednem času in je zdaj zamišljen samo še v glavnih potezah, poročajo francoski listi, da ima namen razbremeniti centralno upravo, osvoboditi in zbuditi lokalno iniciativo in dati prilike, da se vse sile francoskega naroda uveljavijo tako na gospodarskem kakor na kulturnem polju, ne da bi pri tem trpelo edinstvo naroda.

Dosedanja razdelitev v departemente s svojimi zastopstvi (Conseil général) in prefektom ostane, pač pa se odpravijo poddepartementi (arrondissements) s podprefektom. Novoustavljene pokrajine (régions) bodo pa imele svoje zastopstvo (Conseil régional) s pokrajinskim načelnikom in svojim uradništvom. Pokrajine se bodo imenovala po glavnih mestih in jih je predvidenih 20 do 25. Pokrajina bo gospodarsko avtonomna s pravico sklepati o davkih. Pokrajinsko zastopstvo bo imelo tudi svoj odbor kakor ga ima departement. Zastopniki v pokrajinsko skupščino bodo deloma voljeni iz srede departementskega zastopstva, deloma pa naznačeni od raznih stanovskih profesionalnih organizacij, kar je koncesija modernemu socialnemu principu. Dosedanji departementski prefekti bodo razbremenjeni in bodo imeli več stika z občinami. Nova regionalna uprava bo prevzela več agend tako centralne kakor departementalne uprave.

Nova vojna.

LDU Atene, 12. januarja. (DKU — Brezlično) Frontno poročilo z dne 10. t. m.: V odseku Brussa so naše čete napadle velike formacije kemalistov vzhodno od Enighiola, jih pognale nazaj in jih zasledovale preko Nizaka. V odseku Ušak je bil sovražnik preganjen iz svojih postojank pri Ranasu in Sebasciku. Dalje prodirajoč so naše čete zadele ob sovražnika pri vrhovih Bazardjika. Sovražnik se umika in meče orožje od sebe.

LDU Rim, 11. januarja. Agencija Stefani javlja iz Carigrada: V Smirno prihajajo neprestano množični ranjenci iz odsekov Brussa in Ušak. Upor Turkov v tem delu postaja močnejši. Grki imajo nekaj uspehov v odseku Inogi. Tudi pri Meandru so Grki napredovali, ne da bi zadeli ob upor Turkov. Po zadnjih poročilih so Grki zavzeli Denizli.

LDU Atene, 11. jan. (DunKU) Po poročilih iz Male Azije so kemalisti grško črto prodrli na treh točkah in na levem grškem krilu zbrali znatno armado. Bajne nameravajo pognati Grke na odsek Smirne.

LDU Carigrad, 10. jan. (Stefani.) Grki so po manjših defenzivah 6. t. m. izvedli dva napada, in sicer v odseku Brussa proti Inegolu in v odseku Ušak proti Banarju; ob tem so zadeli na krepak odpor. V smeri proti Inegolu vzhodno od mesta so nekoliko napredovali. Proti Banarju niso prodrli dalje. Grški napadi so se pričeli z ofenzivnim namenom, toda, ako ostane odpor Turkov defenziven, se bodo Grki bržkone omejili na krajne boje in odgodili odločilno veliko ofenzivo. Operacijo vodi general Papulas iz Brusse.

LDU Atene, 11. jan. (Havas.) Zaradi finančnih težkoč je postal položaj kabineta kritičen.

Razna poročila.

IZPRAZNITEV DALMACIJE.

LDU Split, 11. januarja. (ZNU) Iz Zadra javljajo, da ne bo še kmalu evakuirana Dalmacija. Komisar Bonvanti je izjavil, da v tem oziru še nima nobenih instrukcij. Vsekakor pa se bodo pred izpraznjenjem Dalmacije imenovali konzuli.

STAMBOLIJSKI V BUKAREŠTI.

LDU Bukarešta, 11. jan. (Damian.) Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski je dospel semkaj in je imel z zunanjim ministrom Take Jonescom daljši razgovor. Potem se je posvetoval z ministrskim predsednikom Avarocom ter izjavil, da stremi po tem, da se med obema državama ustvari lojalno prijateljsko razmerje. Jutri bo Stambolijskega sprejel kralj. Poputrnjem odpotuje Stambolijski nazaj v Sofijo.

REPARACIJSKA KOMISIJA.

LDU Dunaj, 12. januarja. (DKU) Kakor poročajo listi, sta prišla včeraj finančni minister dr. Grimm in prehranjevalni minister Grünberger k plenarni seji reparacijske komisije, kjer sta poročala o finansiranju in izvedbi žitnih kupčij zadnjega časa, kar je vzela komisija soglasno na znanje, dalje sta bila ministra pozvana, da predložita podrobne načrte o nakupih živil, ki bodo potrebni v prihodnjih mesecih, ter o finančnem kritju nakupov. Aktualna kreditna vprašanja, ki so v zvezi s pogajanjmi v Parizu in Londonu, se pri tem niso obravnavala.

PLEBISIT V SLEZIJI.

LDU Berlin, 12. januarja. (Wolf) Nemška mirovna delegacija je včeraj veleposlaniški konferenci in pa zavezniškimi vladam izročila noto, v kateri se opozarja na neznosno razmere ob gorenje-slezijski južni in vzhodni meji ter na teror Poljakov ter se izraža upanje, da bodo zavezniški pomagal kar najhitreje in najenergičnejše. Nevarno stanje se more odpraviti samo z učinkovito zaporo južne in vzhodne meje in z uporabo prekega sode zoper plenilce in morilce.

GLASOVANJE O ŽELEZNIČARSKI STAVKI V NEMČIJI.

LDU Berlin, 12. januarja. (Wolf) Od 390.732 železniških uradnikov bivših pruskih, heških, saksonskih, oldenburških in meklenburških okrajev se jih je glasovanja glede stavke udeležilo 235.000. Kakor poročajo državna strokovna organizacija železniških uradnikov, jih je 192.953, torej nad 60 % glasovalo za stavko. Ko se bo doznal izid glasovanja na Bavarskem, Württembergem in Badenskem, se bo znižalo število menda pod 50 %.

ŠVICARSKI KONZULAT V ZAGREBU.

LDU Belgrad, 11. januarja. (ZNU) Kraljeva vlada je izdala eksekvatur Juliju Schmiedlinu, honorarnemu konzulu švicarske republike v Zagrebu za področje Hrvatske, Slavonije in Slovenije. (Iz ministrstva za zunanje stvari, konzularno trgovski oddelek št. 81.)

OMEJITEV VOJNEGA BRODOVJA.

LDU Washington, 12. jan. (DunKU — Brezlično.) Mornariški tajnik Daniels se je izrekel za predlog novega predsedniča glede sklicanja mednarodne konference v svrhu omejitve vojnih priprav na morju. Ako pa bi se tej konferenci ne posrečilo doseči stalno razorožitev, bi morale dobiti Zedinjene države brodogojstvo, ki ne bi zaostajalo za nobenim drugim.

ARETIRAN MAŽARSKI DRŽAVNI TAJNIK.

LDU Budimpešta, 12. jan. (MKU) Policija je danes aretirala bivšega državnega tajnika v Karolyjevem zunanjem ministrstvu, Evgena Bartha, ki je zapleten v izsiljevalni škandal. Bartha je z drugimi izvedel, da hoče Grünova veldrogerija prodati zdravila in je, preteč z ovadbo, da gre za prepovedano kupčijo, izsilil od tvrdeke 440.000 K. Zaprlj so tudi njegove pomočnike.

Politične novice.

+ »Je odpovedal prisego...« To melodijo poje tudi »najdoslednejši« list v Sloveniji »Jugoslavija«, ki zastopa par mesecev najradikalnejšo nacionalno smer, po em lomi kopje zopet za liberalce, čez noč postane neodvisno glasilo, naslednji dan pa oficiozno organ narodnih socialcev, vsekako in v vsakem slučaju pa »najbolje informiran« slovenski dnevnik. V včerajšnji številki očita v zelo slabo informiranem članku Jugoslovanskemu klubu, oziroma njegovemu predsedniku dr. Korošcu, nedoslednost v politiki, čes, da se je dr. Korošec še pred par meseci »zaklel« in javno izjavil za kralja, zdaj »pa gre in odpove prisego kralju.« Jugoslovanski klub je svoj čas v komunikije pojasnil, da je njegova demonstracija naperjena proti nezakonitosti poslovnik, ki onemogočuje sodelovanje vseh poslanskih skupin, proti določbi poslovnik, da zahtuje za glasovanje o ustavi navadna nadpolovična večina vseh poslancev, zlasti pa proti določbi, da je dovoljen rok za predlaga-

nje samostojnih načrtov ustave samo deset dni po izvolitvi ustavnega odbora, kar bi onemogočilo vsako resno delovanje parlamentarnih skupin, ki ne soglašajo s centralističnim vladnim načrtom ustave. O tem se je v našem časopisju pisalo že toliko in tako jasno, da je znano vsakemu političnemu abecedarju, samo »najbolje informiranemu dnevniku« to še ni znano, čeravno bi v svoji neinformiranosti že na podlagi lastnih trditvev moral sklepati, da gre tu za taktiko Jugoslovanskega kluba, če se je dr. Korošec že »pred par meseci javno izjavil in zaklel za kralja.« Zadnji čas je že, da izgine iz slovenskega časopisja tako šarlatanstvo in politična neresnoba.

+ Iz Ribniške doline. Zadnje nedeljo je priredila naša podružnica Km. Zveze dva shoda: dopoldne v Ribnici, popoldne v Dobropoljah. Na oba shoda smo povabili našega poslanca g. Skulja, ki nam je poročal o političnem položaju in dosedanjem postopanju Jugoslovanskega kluba v konstituenti. Med jedrnatimi izjavami našega poslanca so se razblinili vsi pomisleki, navdušenje in odobravanje je rastle v nas, ko smo se uverili, kako točno se ravna naš poslanec po naših željah in potrebah. Oba shoda sta bila sijajno obiskana in z velikim navdušenjem smo izrazili popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in zahvalo za njegovo delo.

+ Glas iz bivše cone »A«. — »Kärntner Tagblatt« piše v 2. številki z dne 4. t. m. pod naslovom »dobre misleče svarilo«: Došel nam je sledeči dopis: Po poročilih, ki dohajajo iz cone A, se opaža v coni A iredentistično jugoslovansko gibanje, in sicer na ta način, da se opozarja na poseben način na stisko v N. Avstriji; razmere da so ondi take, da mora brezpogojno kar najhitreje nastopiti polom. Vsled tega da ne bo dolgo več trajalo in Jugoslavi bodo zopet zasedli cono A. — Te in enake vesti imajo seveda namen, zanesi veliko vznemirjenje med prebivalstvo. Oblasva bodo torej postopala proti razširjevalcem takih vestí po določbah § 308 kaz. zak. in jih kaznovala z zaporom od 8 dni do 3 mesecev. — Svoje stališče v tem vprašanju smo že večkrat z vsjo jasnostjo označili. Stojimo za tleh dovršenega dejstva: Koroška je nedeljena! Z onimi, ki so glasovali za Jugoslavijo, ne računamo, kajti oni morajo priznati današnji pravni položaj. Kdor pa v kljub ljudskemu glasovanju deluje za SHS, ta naj občuti strogost zakona; (podčrtali mi). Kakor nam je žal, moramo vendar ugotoviti, da so listi na Koroškem, ki z velikim, pozornost vzbujajočim tiskom pišejo ravno to, kar je v coni A po pravici kaznivo. Čitamo v velenjskih graških listih kakor tudi v celovških časnikih: »Polom je neposredno pred nami!« (Podčrtal »Kärnt. Tgbl.«) — Ti časniki so razširjeni tudi v coni A. In torej? — Mi pa vemo, da je edini namen tega pisanja, udariti po Koroških Slovincih in jih s kaznimi prisiliti k nasilnemu ponemčenju. V sredstvih Nemci res niso izbirični. F. K.—n.

+ Misel podonavske konfederacije. »Times« priobčuje zanimive podatke o nameri antante osnovati podonavsko konfederacijo. Sir William Good, predsednik medzavezniške reparacijske komisije na Dunaju, je sprožil misel, naj bi se v Vratislavi sestali zastopniki naslednjih avstrijskih držav, da se sklene med njimi gospodarska zveza. Glavni namen te zveze bi bil, da se Avstrija reši gospodarskega propada in se tako prepriča njena priključitev k Nemčiji. Proti temu načrtu pa se je odločno izjavila Češkoslovaška, ker bi vsa teža gospodarske obnove Avstrije padla na njo in ker bi odprava carinskih mej in valutno edinstvo imelo za posledico zopetno politično odvisnost naslednjih držav od take gospodarske konfederacije. Češka rajši vidi priključitev Avstrije k Nemčiji kot manjše zlo. »Times« se s tem ne strinja, zlasti je pa Francija, ki bi rada Avstrijo sanirala na račun njenih sosednih držav, vsa zaljubljena v misel konfederacije.

Dnevne novice.

— Brezje je zapustil goriški kanonik J. Kolavčič. Srečno se je vrnil v Gorico; pa se je tam pozneje resno prehladil.

— Novo mesto. Umrli je 11. t. m. g. J. Mikolič, posestnik in krojaški mojster, Bil je eden onih tipov, dobrosrčnega in delavnega meščana, ki jih vse redkeje vidimo. R. I. P. Spoštovani rodbini naše iskreno sožalje!

— Organizacija javnih nameščencev, somišljenikov SLS. je poslala »Našemtu glasu« naslednjo izjavo: Z ozirom na članek, priobčen v Vašem cenjenem listu z dne 30. dec. 1920, št. 52, »Apel na državne nameščence, ki so v organizaciji javnih nameščencev, somišljenikov SLS, v Ljubljani«, je odbor podpisane organizacije v svoji seji dne 3. jan. 1921 soglasno sklenil nastopno izjavo, katero blagovolite objaviti: »Člani podpisane organizacije so prisegli kralju Petru udanost in zvestobo in bodo to prisego kot katoličani tudi držali. Organizacija deluje v smislu pravil, katera so vsakomur na vpogled; predvsem je organizacije namen vzbujati in krepiti stanovsko zavest javnih nameščencev.« Za odbor Organizacije javnih nameščencev, somišljenikov SLS, v Ljubljani: Fran Lavtizar s. r., t. č. tajnik. Rudolf Strnad s. r., t. č. predsednik.

— Pokojnine voj. invalidov, vdov in sirot — nove doklade. Invalidski oddelek poverjenosti za socialno skrb objavlja: Z ustavitvijo izplačevanja naklonitev koncem oktobra 1920 l. je ostala velika večina najpotrebnejših družin onemoglih invalidov ter vojnih vdov z nepreskrbljenimi sirotami ob malenkostni voj. pokojnini brez najnujnejših sredstev za preživljanje. Pač je dobila deželna vlada v Ljubljani nalog, da od nov. 1920 izplačuje dodatke po členu 14 »Uredbe o začasnih pomoči invalidom in družinam padlih vojakov« z leta 1920. Ti dodatki, ki naj bi bili nadomestilo za prejšnje naklonitve, znašajo, ako je podan dokaz siromašnosti, mesečno poleg dosedanjih penzij, ki jih izplačuje voj. pok. likvidatura za invalida s 25—50% invalidnosti 19 K, s 76—100% 10 K, preko 100% 30 K. Za vsakega nepreskrbljenega otroka invalidovega do dovršenega 16. leta starosti po 8 K. — Sirote brez očeta in matere iz ene družine, bi dobivale: ako je ena — 48 K, ako sta dve, skupaj 72 K, ako so tri, vse tri skupaj 96 kron; vsaka nepreskrbljena sirota preko treh še po 8 K. Družine padlih: z 1 do 3 članov, od katerih sta eden ali dva nepreskrbljena otroka, skupaj 40 K mesečno, za vsakega nadaljnega nepreskrbljenega otroka do dovršenega 16. leta še po 8 kron. — Invalidom in družinam, ki plačujejo za stanovanje najemnino, se povšajo navedeni osnovni dodatki za 25%. — Te doklade so tako malenkostne, da jih ljubljanska deželna vlada ni mogla priznati in jih tudi ni začela nakazovati, temveč pričela takoj akcijo pri merodajnih belgajskih oblasteh za primerno zvišanje doklad, ki bi odgovarjale sedanjim življenjskim razmeram. Dosedanji uspehi so povoljni in pričakovati moremo v kratkem tozadevne zadovoljive naredbe. Nove doklade bodo izplačane naknadno za vse mesece od ustavitve naklonitev dalje od Voj. pok. likvidature v Ljubljani. — Razumljivo se pritožbe prizadetih strank, ki čakajo nestrpno na ureditev preskrbe, priznati pa morajo preskrbljenci tudi deželni vladi dobro voljo, da skuša urediti to zadevo kar najhitreje in čim najugodnejše. Potrpe naj torej še kratak čas, ker njihova stvar je v najboljšem teku.

— Most v Globokem, ki veže Mošnje in Brezje z županijo Dobrava, Kropa in Kamnagorica, ima še trdne noge, samo rok nima in hrbet ima veliko ran. Tisti, ki ga rabimo, radj damo lesa. Župani, postavite enega, ki bo stvar vodil.

— Snega imamo v radovljiškem okraju še dovolj za sani.

— V Grizah pri Celju je priredilo uradništvo rudnika Zabukovca prav lepo useli Sivestrov večer, kojega čisti dobiček v znesku 571 K so prireditelji naklonili šolski knjižnici. Prav vesel pojav! Naj bi vrlo uradništvo posnemala še druga društva in se z raznimi prireditvami spominjala naše šolske mladine! Požrtvoalnim šolskim prijateljem pa naša najiskrenejša hvala! — Šolsko vodstvo.

— Koledarček Jugoslovanske kmetske zveze. Tajništvo J. K. Z. ima v zalogi še nekaj izvodov koledarčka J. K. Z. Opozarjamo na to vse naše somišljenike. Kdor koledarčka še ni naročil, naj to takoj stori. Koledarček mora imeti pred vsem vsak naš kmetski organizator in somišljenik, ker najde v njem vsa potrebna praktična navodila, ki jih splošno tako pogrešamo. Poleg tega je koledarček lično opremljen, ima praktično žepno obliko tako, da najbolje služi za ročni zapisnik. Stane s poštnino samo 12 K.

— Nesreča. Ko se je hotel v Mariboru v terek peljati g. podpolkovnik Zwirn z nekim kapetanom z vozom na carinarico, so se konji pod vijaduktom na Meljski cesti radi živčja lokomotive tako splašili, da se je voz prevrnil. Medtem, ko je zadobil podpolkovnik Zwirn prasko na glavi, obrazu, rokah in si je izvil nogo, je ostal kapetan skoro nepoškodovan. Podpolkovnika Zwirna so odpeljali v vojaško bolnico, kjer je bil obvezan in nato prepeljan v svoje stanovanje.

— Maribor. Ladislav Kranj, branjar v Vetrinjski ulici št. 15 in njegova soproga se zadnji čas nista dobro razumela, žena mu je očitala, da jo ne ljubi več ter da ji je nezvest. Dan za dnem je postajala bolj ljubosumna in v tem ljubosumju je kovala črne naklepe, ki so dozoreli včeraj v terek ob 5. uri zjutraj do dejanja. Mož je še ležal v postelji, ko je v zela britvo, se mu približala ter mu ž njo prerazala žile leve roke. Ranjeni mož je pričel vptiti ter tako privabil v hiši stanujoče ljudi, ki so pozvali resilno postajo, ki mu je podala prvo pomoč ter ga prepeljala v javno bolnico. Ljubosumna žena pa dela pokoro v zaporu.

— Invalidom in vdovam v Mariboru. Centrala vojnih invalidov v Ljubljani priredi v Mariboru 16. t. m. ob 10. uri dopoldne v restavraciji Fuchs Jurčičeva ulica št. 17 predavanje. Vabijo se vsi tovariši in tovarišice, posebno pa invalidi inteligenti, katerih naše organizacije jako pogrešajo. Poroča tovariš Belin iz Ljubljane.

— Razpis službe. Razpisuje se služba delovodje v čevljarški delavnici kr. invalidske šole. Za isto pridejo v prvi vrsti invalidi v poštev, ki pa morajo biti zmožni knjigovodstva, sploh voditi kako večje podjetje in dobro izurjeni v čevljarški stroki. Reflektanti za omenjeno mesto naj vpo-

šljejo svoje prošnje najkasneje do 30. jan. 1921 na »Invalidski oddelek poverjenstva za socialno skrb« v šentpeterski vojašnici.

— Iz Krškevasi pri Brežicah. Na novega leta dan je ustrelil Alojzij Kal'n iz Breganc posestnikovega sina Franceta Zokalj, po domače Sejkinega iz Krškevasi. Fant je podlegel strelu iz lovske puške. — V nedeljo 2. januarja je posestnikov sin I. Zagrajšek iz Mrtvic pošleno po glavi obrezal Tršeličevega Andreja iz Viher. Razume se, da sta se obe nesreči zgodili v nepotrebnih gostilnah, ki jih gg. orožniki gotovo nimajo časa nadzorovati. Ali bo že kdaj slavna vlada upoštevala nasvet: V nedeljo j bi bodo gostilne zaprte! — Neki Hrvat iz Podusuda se je »račal z vozom in konji iz sejma na Bučki 11. nov. pret. leta. Domov se ni vrnil. Okrog novega leta so pa našli njegovo truplo v Vrbinu pod brežkim mostom, pokrito s konjsko odejo. Uboja in rop je osumljen pos. Špilar iz Mihalovca pri Brežicah, ki pa je pobegnul v Julijsko Benučijo.

— Izgredi v Dalmaciji. Na sv. Tih kraljev dan je prišlo v Rogoznici pri Šibeniku do spopada med kmeti in orožni i. Pri spopadu je bilo nekoliko ranjenih. Nekateri kmetje so pobegnili preko meje, nekateri pa so bili aretirani.

Glasbena Matica je pravkar izdala 12 Lajovičevih pesmi za moški, mešani in ženski zbor. Od teh novitet bo pel pevski zbor Glasbene Matice na svojem koncertu dne 24. t. m. v veliki univ. dvorani 6 mešanih zborov: »Pastirčki«, »Kroparji«, Ples kralja Matjaža, »Zeleni Jurij«, »Kiša«, »Medved z medom«. Razen »Kiše«, ki je Domjaničeva, so vsi teksti iz Zupančičevega Cicibana. Besedilo primeren je aparat, s katerim operira skladatelj: za Lajovca uprav frapantno priprost. Zbori so otroško-iskreno napisani, gorki in vonjajo po narodni pesmi; sami predpogoj, da postanejo popularni. Naj bodo te vrstice migljaj pokrajnskim pevskim zborom. Partiture in glasovi se naročajo pri Glasbeni Matici v Ljubljani.

— »Pučka Prosvjeta«, mesečna revija, bo pričela izhajati v Splitu. Urejeval jo bo don Fran Ivanišević. Izhajala bo na 16 straneh.

— Dohodki carinaric. V tretji dekadi meseca novembra so znašali dohodki pri vseh glavnih carinaricah: od uvoza 17.890.054 dinarjev, od izvoza 14.246.236 dinarjev, skupaj 32.136.290 din. v srebru.

— Američani in otroci v Nemški Avstriji. Herbert Hoover je naznanil vodstvu ameriške organizacije za pomoč otrokom v Avstriji, da bodo avstrijske otroke podpirali še dalje in da so v ta namen nabrali že 10 milijonov dolarjev.

— Zenske bolezni: Profesor Scanzoni-Lichtenfels v Würzburgu, glavni zastopnik najnovejšega zdravilstva za zenske bolezni, je potrdil, da deluje »Franz-Josef« grenčica zanesljivo, hitro in brez bolečin.

Ljubljanske novice.

Ij Umrla je v Jožefišču gospa Regina Faulka. Pogreb bo v četrtek ob 2. popoldan. N. v. m. p!

Ij Družabni klub opozarja na svojo veliko prireditev, ki se vrši prihodnjo soboto (15. t. m.) ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union«. Vstopnina 40 kron; izdajale se bodo tudi družinske vstopnice (3 osebe) po 80 K. Prijatelje kluba vabimo k najobilnejši udeležbi.

Ij Javno predavanje. V nedeljo ob 10. uri dopoldne bo predaval na tukajšnji univerzi g. univ. prof. dr. Karl Ozvald o enem najvažnejših vprašanj naš dobe »o vzgoji in vzgojevalcih«. Vstopnina običajna.

Ij Zveza služkinj in podporno društvo vabi vse svoje članice na občni zbor, ki se vrši v nedeljo 16. t. m. ob pol 5. uri popoldne.

Ij Centrala splošne organizacije vojnih invalidov za slovensko ozemlje v Ljubljani pozivlje vse svoje člane in članice na ustanovni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. v restavraciji »Zlatorog«, Gosposka ulica št. 3 ob 9. uri dopoldne. Ker se bode ustanovilo poverjenstvo za Ljubljano, se prosi vse invalide-inteligente, da se zanesljivo udeležijo istega.

Ij Hranilnično knjižico je izgubila dne 5. t. m. v sredini mesta ga. Terezija Sušteršič, Rožna ulica št. 17. Pošten najditelj se naproša, da jo odda istotam.

Ij Organizacija vojnih vdov in sirot bo od jutri naprej razdeljevala moko v šentpeterski vojašnici. — Odbor.

Ij Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani bo prodajala od jutri, to je od četrtega redno od 2—4. ure popoldan na prosti stojnici prekajeno prašičevo meso, parklje in glave. Kg prešičevega mesa velja 42 K, kg prekajenih glav 14 K ter prekajenih parkljev in kosti 8 K. Vzemite to na znanje.

Ij Splašeni konji so povozili na Gospo-svetski cesti branjevko Katarino Kovič, katero so težko poškodovano prepeljali v bolnišnico.

Ij Hud berač. Jože Peček je berač, ki vedno zbija šale, se smešno oblači in nadleguje ljudi. Te dni je beračil od gostilne do gostilne in je nadlegoval goste. Ustavil ga je stražnik Steklasa, toda Peček se je spustil v njega, ga zgrabil za vrat in mu je pri plašcu odtrgal gumb, toda Peček ni nič opravil in so ga odvedli v zapore.

Najnovejša poročila.

PRESTOLNI GOVOR V PETEK.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Ministriški svet je sklenil, da bo regent na seji konstituante v petek, 14. t. m. prečital prestolni govor. Ob 10. dopoldne bo prišel regent v spremstvu garde pred zbornično poslopje, kjer ga bodo sprejeli ministri in poslanci in nato spremili v zbornično dvorano, kjer bo prebral prestolni govor. Nato bo seja odgodena na soboto.

DEMISIJA VLADE?

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Položaj Pašičeve vlade je vedno slabši. Zemljaradniki ne kažejo mnogo volje, da bi vstopili v vlado, muslimani so pa to odločno odklonili. Radi odločnega stališča Jugoslovanskega in Narodnega kluba so demokrati precej poparjeni. V klubih se že govori o demisiji Pašičeve vlade. Če se Pašiču ne posreči pridobiti zemljaradnikov, ji ne preostane drugega, nego da odstopi.

KRATKA SEJA KONSTITUANTE.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Današnja sejo konstituante je otvoril predsednik dr. Ribar ob pol 11. uri. Najprej so se prečitale razne vloge. Prečitali sta se tudi izjavi Stojana Protića in dr. Ivana Tavčarja, da odlagata mandat. Dr. Ribar se je nato spominjal umrlega finančnega ministra Koste Stojanovića. Prebralo se je še poročilo o imenovanju nove vlade, nakar je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v petek ob 10. uri z dnevnim redom: prestolni govor.

KRIZA V RADIKALNEM KLUBU.

Belgrad, 12. jan. (Izv.) Radikalni klub preživlja težko krizo. Del kluba pod vodstvom Markovića in Vesnića je za zvezo z demokrati, velik del kluba s Protićem na čelu pa stoji na stališču, da se ustava ne sme izdelati brez Hrvatov in Slovencev, s katerimi se je treba sporazumeti. Zadnji čas Protićeva stranka prevladuje.

PAMET PRIHAJA.

Belgrad, 12. januarja. (Izvirno) Demokrati in predsednik konstituante dr. Ribar so prvi dan po zaprisegi poslancev grozili, da bodo z orožniki izgnali iz zbornice vse tiste poslance, ki niso prisegli. Ko so danes došli radi informacije na sejo konstituante nekateri člani Jugoslovanskega kluba, si demokrati in dr. Ribar niso upali izvesti svoje grožnje in so molčali.

PROTIĆ SE POGOJNO ODPOVE MANDATU.

Belgrad, 12. januarja. (Izvirno) Na današnji seji konstituante se je prečitalo pismo Stojana Protića, v katerem izjavlja, da se odreka poslanstvu, ako vlada ne spremeni svojega stališča, da poslanci, ki niso prisegli, ne morejo vršiti svojega mandata.

ABSTINENCA KOMUNISTOV.

Belgrad, 12. januarja. (Izvirno) Komunisti se današnje seje niso udeležili. Dr. Trumbić, ki je prišel na sejo, se je vsedel med zemljaradnike.

SPREJEM JUGOSLOV. OBLASTI NA RABU.

LDU Zagreb, 12. jan. (ZNU) Iz Senja javljajo, da so večeraj ob osn. italijanske redne čete po kratkem bombardiranju zavzele postojanke arditov na otoku Rabu. Misli se, da pridejo jugoslov. oblasti že v soboto na Rab. Prebivalstvo pripravlja jugoslov. oblastem sijajen sprejem.

LIKVIDACIJA MINISTRSTVA ZA PREHRANO.

LDU Belgrad, 12. jan. (ZNU) Ministrstvo za prehrano je pričelo z likvidacijo. Priklonilo se bo ministrstvu za poljedelstvo.

VRAŠANJE BOSANSKE VLADE.

LDU Zagreb, 12. jan. (ZNU) V bosenskih političnih krogih se mnogo govori o bivšem poslancu Jojkiću (radikalec), ki naj bi kandidiral za predsednika vlade v Sarajevu.

RAZPRAVLJAJO...

LDU Zagreb, 12. jan. (ZNU) »Jutarnji list« javlja iz Belgrada: V ministrstvu za socialno politiko je bilo zborovanje, katerega so se med drugim udeležili tudi minister dr. Kukovec, pomočnik ministra Markić, Vitomir Korač in Nedeljko Divac. Razpravljalo se je o ukrepih, ki naj bi se podvzeli, če delodajalci uporabijo prisilne represalije proti delavcem. Nato se je razpravljalo o položaju rudarskih in transportnih delavcev. Posebna enketa bo na predlog socialno-demokratskega zastopnika proučevala položaj rudarjev in izdelala sistem, po katerem bi se pomagalo delavcem.

OBCINSKE VOLITVE V BELGRADU.

LDU Belgrad, 12. januarja. (ZNU.) Občinske volitve v Belgradu se bodo vršile 15. februarja.

»NARODNA GARDA«.

LDU Belgrad, 12. januarja (ZNU.) Belgrajski meščani so nastopili za to, da se osnuje meščanska garda.

STAVKA POŠTNIH USLUZBENCEV V GRADCU.

LDU Gradec, 12. januarja. (DKU) Oni nameščenci zveze poštних nameščencev, ki ne spadajo pod določbe službene pragmatike, so po svojem sklepu na zborovanju danes ob 18. uri pričeli stavkati.

TRGOVINSKI DOGOVOR Z AVSTRIJO.

LDU Dunaj, 12. januarja. (DKU) Na današnji seji narodnega sveta je skupščina vzela na znanje provizorični trgovinski dogovor z Rumunijo in dogovor s kraljevstvom Srbov, Hrvatov in Slovencev glede provizorične ureditve obojestranskih trgovinskih odnosov. Zvezni kancelar dr. Mayr je naznanil, da pride predlog glede določitve cen kruha za tri skupine odjemalcev v naslednji seji v pretres. Zbornici je bila tudi predložena naredba, ki se peča z verizniki in navijalci cen.

FRANCOSKA VLADE ODPSTOPILO.

LDU Pariz, 12. jan. (Wolf.) Na današnji zbornični seji so bile vložene tri interpelacije: Glede finančne politike vlade, glede razorožitve Nemčije in glede splošne politike vlade. Ministriški predsednik Leygues ni hotel takoj odgovoriti na interpelacije in je zahteval odgoditev. Nato je zbornica s 463 proti 125 glasovom odgodenje odklonila. Nato je kabinet odstopil.

GAUVAIN O MONARHIZMU NA MAŽARSKEM.

LDU Pariz, 12. jan. (DunkU) Auguste Gauvain se peča v uvodnem članku lista »Journal de Debats« v monarhistično restavracijo na Mažarskem, ki je nevarnost za vso Evropo. Med drugim piše Gauvain: Mažarska politika, ravnotako kakor bolgarska ne bo nikoli soglašala s francosko. Njena tendenca gre za revizijo mirovnih pogojev in za oslabljenje današnje moči Francije ter za anulacijo uspehov zmag. Francija se ne sme držati izvajanju različnih misij, ki se z različnimi tendencami formirajo na Mažarskem, ampak naj raje obrne svojo pažnjo na to, da se spoprijatelji z nasledstvenimi državami.

BORZA.

LDU Zagreb, 12. jan. (ZNU.) Devize. Berlin (vezano) 212—214, Bukarešta (vezano) 192—195, Italija (vezano) 523—526, London (vezano) 550—558, Newyork (vezano) 147—148, Pariz (vezano) 903—905, Praga (vezano) 173—175, Svica (vezano) 2200—2325, Dunaj (vezano) 22.15—22.25. Valute: Ameriški dolarji 146.50—147.25, avstrijske krome 23—24, carski rublji 80—0, češkoslovaške krome 165—0, napoleonori 472—475, nemške marke 202—204, romunski lei 194—198, souveraini 540—0, italijanske lire 510—520.

Katoliški vestnik.

c Na Dobravi pri Kropi bo 26. jan. ob 10. uri konferenca za polovico radovljiške dekanije. Zadržani poročajo Dobrovske-mu.

c Zbirka sv. Očeta za siromašno mladino. Od 28. decembra 1919 do 20. dec. 1920 se je vsled poziva in prošnje sv. Očeta v prid stradajoči in zanemarjeni deci, zlasti po srednji Evropi, nabralo po vsem katoliškem svetu 15.029.000 lir. Od te velike vsote so dobile posamezne države za pomoči potrebno decu naslednje zneske: Jugoslavija 500.000 lir; Nemčija 4.100.689 lir; Avstrija 3.654.317 lir; Poljska 2.052.000 lir; Ogrska 1.291.000 lir; Češkoslovaška 1.075.000 lir; Bolgarija 500.000 lir; Rumunija 400.000 lir; Ukrajina 350.000 lir; Litavija 350.000 lir; Letška pokrajina 200.000 lir; Kavkazija 226.150 lir; Armenija in Krim (za begunske otroke v Carigradu) 300.000 lir; Cilicija 50.000 lir; Sirija 25.000 lir; Severna Francija 200.000 lir; Venecija in Trientin 285.000 lir; razni katoliški komiteji za okrevanje avstrijskih in ogrskih otrok v Švici 464.187 lir; mednarodna unija v Zenevi »Save the Child« 75.000 lir; razni manjši izdatki v znesku 669.310 lir. Skupna vsota izdatkov: 16.747.604 lire. — Kolikor izdatki presegajo nabrane darove, se je pokrilo z obresti in z osebniimi prispevki sv. Očeta Benedikta XV. V označeni vsoti pa niso všteta živila, zdravila in tudi ne obleka, ki je bila razdeljena.

50 letnica največje katoliške pisateljice sedanjega časa. 10. t. m. je praznovala 50letnico svojega rojstva ntjevoja katoliška pisateljica sedanjega časa: Enrica pl. Handel-Mazzetti. Napisala je poleg neštetihi manjših del in črtic pet velikih zgodovinskih romanov, ki so ji prinesli svetovno slavo. Po enem teh romanov — »Štefani Schwertner« ali »Junakinji iz Stajra«, ki je izšel v »Domoljubcu«, je znana tudi med Slovenci najširšim krogom. Pisateljica je začela v dunajskih katoliških listih, zadnji veliki roman »Nemški junak« je izhajal v »Reichspost«. Ob njeni 50letnici ji posveča Jožef Neumair v »Reichspost« lep podlistek, iz katerega posnamemo: Po Enriki pl. Handel-Mazzetti se pretaka nemška, italijanska in madjarska kri, njena domačija je Dunaj. Obiskovala ni nikake gimnazije, marveč samo dunajsko meščansko šolo; razen tega je živela eno leto samostatske vzgoje v St. Pöltnu. Glasba, slikanje, risanje, latinsčina, francoščina, angleščina, italijansčina so izpopolnjevali njena mlada leta. Iz francoščine in nemščine je položila tudi izpit. »Akademično izobražena« torej ni bila, toda izo-

bražena je za nekaj doktoratov; nabirati si znanja, se ji ni nikoli tožilo in pot do vsakega njenih romanov vodi preko neštetihi knjig in drugih znanstvenih virov; v 17. stoletju je domača kakor noben profesor kulturne zgodovine. Bogoslovne fakultete tudi obiskovala, toda bogoslovje razume kakor kak rimski ali drug doktor. Blizu je tudi dan, ko postane častni doktor; to po pravici, ker je »disertacija« predložila. Handel-Mazzetti tudi ni prišla v veliki svet; Dunaj, Steyr in Linz so postale njenega romanja. Pisateljica je začela že v meščanski šoli, prva njena stvar pa je bila tiskana l. 1890. v »Waisenkindu«, ki ga je urejeval msgr. Schöppfleuthner. — V Enriki Handel-Mazzetti živi in ustvarja močna in zvesta duša. Katolištvo je njena vera. Občudujemo njeno vernost, njeno katoliško pobožnost, srčnost njenega prepričanja; v vseh njenih delih živi duh katolištva. Tega pa mnogi ne razumejo, ne razumejo Handel-Mazzetti in razumeli jo bodo še-le, ko bodo doumeli katolištvo. Iz njega se dviga njena veličina, njena čista dobrotta in njeno geslo se glasi: »Največje pa je ljubezen.«

Razne prireditve in objave.

Velika obrtniška veselita s plesom. Naši obrtniki prirede dne 22. t. m. v »Narodnem domu« sijajno veselico s plesom. Pripravljenno je vse, da se bodo udeležniki kar najboljši zabavali. Svirala bode godba Drav. div. Za jed in pijačo bo dobro preskrbljeno. (k)

»Sloga«, društvo žena in vdov javnih nameščencev, prosi ponovno svoje članice, ki so se posluževale društvenih ugodnosti, da predložijo one listke, ki so jih prejele od trgovcev, takozvane bone, predsedstvu društva. Kralja Petra trg 3, I. nadst., levo, od 3. do 4. ure popoldne do 18. t. m. Po sklepu računov se izplača dotični znesek takoj vsem priglaskam. Na poznejše priglaskitve se ne bo oziralo in zapadejo v korist društveni blagajni.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug sklicuje sejo širšega odbora na torek, dne 18. januarja 1921 ob pol 3. uri popoldne v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila načelstva. 2. Poročila tajništva. 3. Trgovska pogodba z Italijo. 4. Nove monopolne odredbe. 5. Iztirjevanje in odmerjanje davkov. 6. Oprostitev od prometnega davka. 7. Raznoterosti.

Vestnik S. K. S. Z.

* Predavanje SKSZ v torek, 11. t. m., v Ljudskem domu je bilo kaj primerno sedanjemu času. G. prof. dr. V. Sarabon je v enurnem govoru pojasnjeval najnovejše preiskave o Napoleonu I., katerega stoletnice smrti se letos spominjamo. Prihodnji torek bo predaval g. vseučilišni profesor dr. Matija Slavčič o Prekmurju.

* Ljudski oder. Zbirka ljudskih iger I. zvezek. a) Lovski tat. Ljudska drama v petih dejanjih. Po Gerstäckerju priredil in z režijskimi opombami opremil Franc Seijk. Za mešane vloge. b) Erazem Predjamski. Igra v petih dejanjih. Za moške vloge. Spisal V. S. — S. K. S. Z. je pričela izdajati zbirko gledaliških iger. Prvi zvezek je pravkar izšel. Tiskala ga je tiskarna Tiskovnega društva v Kranju. Zvezek obsega 111 strani. Dobiva se pri Slov. kršč. soc. zvezi v Ljubljani po 10 K. Pravico do uprizoritve si pridobi kdor kupi pri S. K. S. Z. vsaj deset izvodov. Poštnina za posamezne zvezke stane 1 K, za deset 4 K.

Turistika in sport.

Vremensko poročilo z Bleda. Z Bleda nam poročajo 11. t. m. zjutraj —3 C, jasno, po dnevi je toplo. Sankališče je izvrstno, najboljšje do sedaj v letšnji sezoni. Južna podlaga zamrznjena. Led v Zaki je 14 cm debel in izvrstno gladek. Smuka brez na silegu držl.

Zimsko-sportne tekme. Zimsko-sportni osek je določil za zimsko-sportne tekme za prvenstvo Jugoslavije in Slovenije (prve z privoljenjem Olimpijskega odbora v Zagrebu), sledeče termine: 1. Drsanje 30. jan. 1921 na Blejskem jezeru. 2. Smuško tekmo ob Svečnici 2. februarja 1921. na progi v bližini Bohinja, ki bo vsebovala tek v ravnini, tek navkreber in navzdol v dolžini od 5—10 km deljeno za juniorje in seniorje. 3. Tekma v sankanju v nedeljo 13. februarja 1921 dopoldan na sportnem sankališču »Belvedere« v Bohinju. 4. Skok na smučeh v nedeljo 13. februarja 1921 popoldan na novo vzgrajeni smučski skalalnici v Bohinju. Detajlni razpored se objavi pravočasno. Vendar se tekmovalce že danes opozarja, da se bodo morali prijavnih terminov strogo držati. Ako se bodo prometne razmere izboljšale se uvede poseben vlak z znižanimi cenami.

Dijaški vestnik.

d Mariborska podružnica SDZ. je na svojem zadnjem izrednem občnem zboru dne 19. decembra preteklega leta izvolila sledeč odbor: Predsednik Jan Sedivy, stud. phil., Ljubljana, podpredsednik Peter Kovačič, bogoslovac, Maribor, tajnik: Franjo Raštel, stud. med., blagajnik: Jože Padovnik, phil., knjižničar: France Kramberger, iur. — Naj velja to obvestilo tudi vsem bratskim podružnicam.

d Darovali so za sklad SDZ gg. dr. Ivan Mazeč, odvjetnik v Ljutju 200 K, Hinko Lebin-

ger, trgovec in A. Rostohar, šol. nadzornik v Litiji pa po 80 K. Vsem darovalcem se odbor SDZ iskreno zahvaljuje.

d Novinci »Danice« in »Zarje« imajo v petek, 14. t. m. II. sestanek »Informat. programat. tečaja.« Predava g. prof. Tomc. Udeležba za vse novince obvezna. — Načelnik.

Prosveta.

Hudožestveni teater.

Člani moskovskega Umetniškega gledališča gostujejo te dni v Ljubljani. Sloves, ki gre pred njimi in za njimi ni od danes ali včeraj, tudi ne najeto razprodavanje spekulativnih novosti, to je spoznanje in resnica o umetnosti, oderska umetnost sama. Bodimo tedaj odkritosrčni in skromni, ne hlinimo in ne izvijamo se v besedah, ko nam je poročati o zadevi, ki je sedaj še vsa izven naše moči in so primere našega kulturnega Jekšikona še tako nezadostne. Hudožestveni teater smo slutili iz besed tistih, ki so se ogreli ob njem, poznali smo ga po teoretičnih pojmi, ki žive danes v reformiranem modernem gledališču, a so sami v sebi le pojmi, odbleske te umetnosti pa vidimo vsak dan pri nas, saj naše gledališče se ravno v njenem značaju z novo zida, in ravno po nji smo prišli vsaj do tiste moči, s katero brezobzirno in brez bolečin pometamo z vsem, kar je zlaganega in za našo kulturo sramotnega. No in če v naših ozkih mejah in v ljubezni do dobrega tudi za nepopolne stvari porabimo najlepše besede, pošteno umolkujemo, kadar pride umetnost prava in sama.

Zgodovina hotenja moskovskega Umetniškega gledališča je tako enostavna danes, ko je že načelo notranje resničnosti zmagalo povsod, da se nam zdi vse samoposebi umevno. Umetnina sama in ona odru sta eno in isto. Načelo je jasno — a oderska umetnost je pa težka stvar. Treba jo je kljub temu najti, jo ustvariti šele pri posamezniku in v rodu in ji izvojevati priznanje. Umetnost je samo ena, namreč ustvarjanje lepega; posamezna umetnina, radi resnice ustvarjena neresničnost, ki je lepa ravno radi tega, ker je tako blizu resnici. Tisto malo ali večje razmerje med resničnim življenjem in umetnino je njen patos, zanos nje gibalo. Izraziti to gibalo, po

njem uravnati ves organizem umetnine, da najskrivnejša lepota zažari — se pravi oživit v umetnini na odru tisto dušo, ki ji jo je dal njen stvarnik. Brez tega zanosa nobene umetnine ni, pa iztaknite tudi najbolj naturalističen opis.

Zato je bil prvi večer gostovanja hudožestvenikov programatičen. »Striček Vanja« Čehova je prost najmanjše manire in Umetniško gledališče je ravno začelo s tem, da je zavrglo stare in sploh vsake načine gole zunanjosti. Od znotraj, iz duše mora priti vse. A. P. Čehov, ta pobožni, iskreni revolucionar zbudi in uteši dušo, ne teoretizira in ne prikazuje napihnjenih, zlaganih blaznikov — reformatorjev, temveč pridruži dušo duši v njeni od Boga ji dani resničnosti, preprostosti, grobi ali pa čisto že sami v sebi razboleli. V tem razpoloženju se grejejo duše druga ob drugi se razgovore ali tudi izkriče. Ta skupnost duš je brez laži, a ne brez lahnega zanosa — saj duša ni materija. Jok strička Vanje iztisne moškemu solzo in družinski prepir zmelje vse kar je v nas trdega — potem pa žive ljudje naprej, dobro in slabo — a resnično. Pri igri smo dušo te drame čutili — kdo bi oporekal, da ni sama v sebi zanešena? Plemeniti patos umetnine same je to. Stil bi bila tu krivična beseda; patos umetnine gre skozi vekove in je ustvarjajoči duh vsakega dela posebej, stil pa je šablona. In če hočete označiti to odsko umetnost, so vam imena odveč: ti ljudje od nekdanj živite tu — oderskih desk ni — mislijo, sovražije in jokajo — pa tudi igrajo, kadar žive človeka, ki je za hip zatajil svojo dušo. To so hipi vsakega človeka posebej, skupaj življenje celote, ker rojstvo ni nikomur posebej naročilo, da naj se zaveda, da živi v glavni vlogi.

Pozdravljamo iz srca odlične goste; njihov prihod je za naše gledališče važen dogodek.

Fr. Koblar.

pr »Jadranka«. V Trstu je začel izhajati mesečnik »Jadranka« kot glasilo zavednega ženstva. List stane za celo leto 10 lir. Poverjenica za Jugoslavijo je g. Nada Pertotova v Ljubljani, Dunajska cesta 6., III. nadstr.

pr »Lovec«, list za lov in ribarstvo. Izšla sta prvi dve številki letošnjega letnika z zelo zanimivo vsebino. List se naroča pri Slovenskem lovskem društvu v Ljubljani.

Gospodarstvo.

g Padec sladkornih cen. Čehoslovaška je izvozila že večji del svojega sladkornega prebitka v jugovzhodne dežele. Pogajanja za okrog 2 milijona meter-skih stotov so se pa razbila vsled previsokih cen. Na trgu v Parizu notira vsak dan dosegljiv stadior. Koncem decembra 1920 se je plačeval domač sladkor št. 3 po 185 frankov loko Pariz. Francoska produkcija znaša 315.000 proti 172.000 tonam lanskega leta. Holandska je proizvedla do konca novembra lan. leta 246.430 ton proti 180.398 leta 1919. V Amsterdamu so se znižale cene v podrobni prodaji od 91 na 74 hol. goldinarjev za 100 kg. Javaja je izvozila od septembra do novembra (3 mesece) okrog 450.000 ton; lansko leto pa v istem času le 275.000 ton. Na angleškem trgu je bila kupčija bolj stalna. Granulated je notiral 80 sh., zapadno indijski kristalni 66—71 sh, muscovado 36—48 sh. brez carine. V New Yorku so se cene dvignile na 5.39 cts. radi slabe produkcije na Kubi. Na Kubi so se plače zelo znižale, tako da znašajo produkcijski stroški le 5 centov pro funt proti 8.52 centov lan. leta. Izkušajo upejlati minimalno ceno za sladkor 6 centov.

g Anketa o kmetijskih šolah. Pri poverjeništvu za kmetijstvo se je vršila dne 30. decembra pr. l. anketa zaradi novih kmetijskih šol Sloveniji. Ankete so se udeležili ravnatelji kmetijskih šol, ravnatelj kmetijske družbe in dva strokovna referenta poverjeništvu. Predsedoval je vodja poverjeništvu dvorni svetnik dr. Vrtačnik. Referent je bil kmetijski svetnik Rohrmann. Anketa se je izrekla za ustanovitev srednje kmetijske šole v Mariboru in za ustanovitev nižjih kmetijskih šol v Prekmurju in na Gorenjskem. Tozadavni predlogi so bili po širši debati soglasno sprejeti.

g Nabiranje gradiva za trgovsko pogodbo z Italijo. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je pričela z redakcijo nabranega gradiva za trgovsko pogodbo z Italijo. Ker se je pismene kakor ustmene ankete z dne 30. novembra 1920 udeležilo

le nekoliko interesentov, zato sklicuje zbornica pred končno redakcijo ponovno zborovanje interesentov na dan 17. januarja 1921. Zbornica pozivlja vse korporacije in tvrdke, ki dosedaj še niso poslane svojih poročil, da to v lastnem interesu nemudoma storijo, ker se prepozno poslana poročila ne bodo mogla več vpoštevati.

g Fuzija parobrodskih društev. V kratkem bo izvedena fuzija med Dubrovačkim parobrodarskim društvom, Ugarsko-hrvatskim parobrodarskim društvom, Oceanijom, Račicem in še nekaterimi drugimi društvi dolge vožnje.

g Stanje žita na svetovnem trgu. Kakor poroča glasilo statističnega biroja pri mednarodnemu inštitutu za poljedelstvo je kvaliteta žita iz Kanade izvrstna. Površina njiv za žito se ceni v Argentini, Avstraliji in v Južni Africi, kjer je sedaj ravno žetev, na 10.2 milijona hektarjev, to se pravi 13 odstotkov več kakor lansko leto. V Indiji je bilo na severu prenašo dežja, na jugu so pa izgledi dobri. V Egiptu so se žitna polja povečala na škodo bombaza, čegar produkcija bo šla zaradi padca cen razaj.

g Klej za mizarje. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je prejel nekaj mizar-skega kleja. Interesenti-obrtniki naj pri-glase svoje potreščine takoj, da se bode moglo ozirati na njih priglasje.

g Knjige za merjenje lesa in krojaške merilne knjige ima Urad za pospeševanje obrti v zalogi, katere oddaja v pisarni na Dunajski cesti št. 22.

Našla se je častniška epauleta z dvema zvezdama. Dobi se v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstropje.

Meteorološko poročilo.
Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opzo-vanja	Baro-meter v mm	Termo-meter v C	Psihrom-drometer v C	Nabo, vetrovi	Pada-vina v mm
11./1. 21 h	735.3	3.5	0.9	obl.	—
12./1. 7 h	734.7	2.5	0.9	obl. z.	—
12./1. 14 h	733.9	8	0.9	obl. z.	—

Proda se jedilna soba zelo ceno. Pol-lepa polnomanova iz trdega lesa. — Ogleda se lahko pri Fran Šeber Rožna ulica št. 5. Ljubljana.

Izvežban kovač želi vstopiti kot dru-žabnik pri kakem podjetju, tovarni ali trgovini s pre-moženjem 2-400.000 K. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro Kovač 109.

Naznanjam vsem, ki prihajajo v hlev gostilne pri »Figovcu«, da radi mnogih tatvin in obiliga dela nisem plačnik za ukradene ali zamen-jene predmete. Urban pri »Figovcu«.

Hrano zastoj dam rodbini, ki bi od-stopila kuhinjo ter opoldne in zvečer eno sobo za ser-viranje sbonotom. Dopisi pod »Dobra kuharica« na anončno ekspedicijo AL Matelič, Ljubljana.

Uradnik išče dečka od 14 do 18 let starega za lahko večerno delo. Ponudbe pod »Lahko delo« na upravo »Slovenca« pod št. 130.

Dobro kuharico z dolgoletnimi spriče-vali, vestna in poštena, se sprejme pod dobrimi pogoji v dobro hišo v Ljubljani. — Ponudbe pod šifro »1885« na upravo tega lista.

Sprema prodajalka za Ljubljano, v trgovini porce-lana in galanterije izvežbane se išče; gdc. z dežele imajo prednost. Ponudbe pod »Vestna« 113 na upravo »Slovenca«.

Stanovanje z eno ali dvema sobama iščem event. v novi hiši po današnjim razmeram odgovarjajoči stanarini. Brez otrok. Za takoj ali pozneje. Pismeno na anončno ekspedicijo AN. Ma-telič, Ljubljana.

Hiša z vrtom, travnikom in zaraščenim gozdom v Dolgi vasi št. 69 se takoj proda. Vprašanja na Maks Šleimer v Livoldu št. 18.

Kuharica, zanesljiva in poštena z dobrimi službo. — Ponudbe na hotel »Triglav«, Sevnica ob Savi.

Abiturijent (absolvent gimnazije) želi vstopiti v primerno službo. — Ponudbe pod »Abiturijent« na upravnistvo tega lista.

Krasen ruski hri se odda brezplačno na deželo na kako večje posestvo. — Pismeno na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

Vodovodne cevi in plinske cevi v pre-meru 4/4 in 5/4 cole, oddaja mnogo pod daevno ceno avozna tvrdka J. Razboršek, Smartno pri Litiji.

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Dvonedstropna, za prodajalno pri-pravna hiša v Kamniku na Sutni pod št. 15, s katero hišo je združena tudi »planinska pravica«, se bo prodajala dne 21. januarja 1921 dopoldne ob 10 uri na lic mesta v Kamniku na Sutni št. 15 po

prostovoljni sodni dražbi. Izključna cena, pod katero se ponudbe ne sprejemajo znaša 400.000 K. Dražbeni pogoji so na upogled pri g. dr. Fran Horvatu, notarju v Kamniku ali pri g. Mate Hafnerju, notarju v Ljubljani.

Novosti **„Multiplex“** Računski stroj. Del. množi avtomatično do 4.000.000 in več. Neobhodno potreben vsem, posebno trgovcem, uradnikom, di-jakom itd. Žepna oblika. Cena: na pov-zetje 14 K. Proti predplačilu 10 K. Trgovci velik popust! Naročila na: R. COTIČ, Vrhnika. Trgovci! Zahtevajte cenik drugih predmetov

Karbidne gorilce na debelo in drobno priporoča po tovarniški ceni A. Suchý, Kranj. — Zastopniki se iščejo. —

Strojnika večšega pri motorju na sesalni plin, par-nem stroju, elektriki in mlinu ter zganje-kuhi, išče ravnateljstvo nadbiskupskih posestev v Zagrebu, Viaska ulica 75. Reflektantje naj se obrnejo na ta naslov in naj označijo zahtevano plače ter predložijo opis svojega dosedanjega službovanja.

Korektorja-stavca stavce strojnika litografa kamenotiskarja le prvovrstne moči sprejme JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI.

Oglas. Uprava vojno odečne radionice Vevče kod Ljubljana, (železnička sta-nica Zalog) provesti će dana 16. februara 1921, putem ofertalne licitacije **prodaju odpadaka** stare vojničke obuče i odeće (kožnata, čohana i platnena furda) — razne železnarije, zatim novih čohanih i platnenih odpadaka nastalih prigodom krojenja nove odeće. Količina celo kupne furde, koja se ima da proda, iz-naša za sada 177.564 kg. Uslove, po kojima će se izvršiti prodaja, kao i po vrstama složena prodati se imajuća furda, može se pogledati, sve do dana licitacije u ovoj radionici svakim radnim danom, za vreme uredovnih satova. Reflektanti moraju licitaciji lično prisustvovati, jer se eventualno poštom ili telegrafski poslane ponude neće primati. Istovremeno sa ofertom u odvojenom zavoju položiti oferanti kauciju i to: naši državljani 10%, a strani 20%, od ponudjene sume. U ostalom važe za ovu licitaciju odredbe zakona o nabavama vojnih potreba u vazl sa zakonom o državnom računovodstvu. Iz kanclarije vojno odečne radionice Vevče kod Ljubljane, E. broj. 1354, 5. januara 1921.

Za trgovce na deželi! Priporočam za praznik svečnice prvovrstne voščene sveče. Dobo se vsake velikosti, bele in barvane. Zahtevajte cenik! **I. GERT**, Maribor, Slovenska ulica št. 24.

Počasnji od 15. januara uspostavlja se direktna pruga parobroda iz Marseille u Gruž i obratno 2 puta mjesečno, upozoravaju se trgovci, da se za prevoze iz Marseille obrate na firmu Lucien Redrigues, Rue Suffren 2 u Marseille, a za prevoze iz Jugoslavije za Marseille i Barcelonu na Agenturu **BANAZ & RUSKO, Dubrovnik.**

TVORNIČA KEKSOV, PREPECENOV, OBLATOV IN VEFELJNOV **V. BIZJAK IN DRUG** priporoča svoje **ROGASKA SLATINA** fine izdelke.

Jakob Mikolič krojač, trgovec in posestnik danes 11. t. m. ob 8. uri zjutraj po dolgotrajni mučni bolezni v 64 letu svoje starosti previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega rajnika bode v četrtek 13. januarja ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah. Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Novomesto-Maribor, 11. januarja 1921. Žalajoči rodbini: **Mikolič-Tscharre.**

Zahvala. Vsem, ki so stali na strani ob težki bolezni in smrti mojega nepozabnega sina gospoda **Antona Poklukaria** vsem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, gg. pevcem društva Kra-kovo-Trnovo, ki so mu zapeli ob grobu in vsem, ki so mi izrazili sožalje, bodi izrečena tisočera zahvala. **Aleksandrina Poklukar.**